

V Bruselu dne 27.2.2024
COM(2024) 101 final

2024/0054 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o pokračování koordinovaných opatření ke snížení poptávky po plynu

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Po ruské invazi na Ukrajinu byl tok plynu z Ruska do EU úmyslně narušen v záměrném úsilí o využívání energie jako politické zbraně. V roce 2021 z Ruska pocházelo cca 45 % dodávek plynu pro EU. Od února 2022 tento podíl neustále klesá. V roce 2023 do Unie plynovody přiteklo přibližně 25 miliard metrů krychlových dovezeného ruského plynu. Podíl ruského plynu v roce 2023 činil 15 % celkového dovozu do EU (potrubního a zkapalněného zemního plynu). Vzhledem k narušení dodávek a napjaté situaci na trhu od února 2022 aktivovalo dvanáct členských států první nebo druhou krizovou úroveň podle společné klasifikace EU, jak stanoví nařízení (EU) 2017/1938 o bezpečnosti dodávek plynu.

Toto narušení dodávek plynu výrazně dopadlo na úroveň a volatilitu cen plynu a elektřiny, inflaci a obecně na finanční a makroekonomickou stabilitu EU, jakož i na dobré životní podmínky jejích občanů. V roce 2022 byla velkoobchodní cena průměrně pětikrát vyšší než před krizí, již spustila invaze Ruska na Ukrajinu v únoru 2022, a na jejím vrcholu v létě 2022 dokonce přesáhla hranici 300 EUR/MWh. Od února 2022 se úroveň cen pohybovala na vyšší hladině než v období před krizí, přičemž přetrvávala výrazná volatilita cen. Konkurenceschopnost podniků EU, zejména v energeticky náročných průmyslových odvětvích, trpěla a občané se potýkali se sníženou kupní silou.

V této souvislosti Komise dne 20. července 2022 předložila návrh nařízení Rady o koordinovaném snížení poptávky po plynu, který Rada dne 5. srpna 2022 přijala jako nařízení (EU) 2022/1369. Od jeho přijetí členské státy nařízení (EU) 2022/1369 provedly přijatím opatření ke snížení vlastní poptávky po plynu o 15 %.

Nařízení (EU) 2022/1369 stanoví dobrovolné snížení poptávky po plynu v celé Unii o 15 %. Rovněž stanoví, že pokud se dobrovolná opatření ke snížení poptávky ukáží jako nedostatečná k řešení rizika závažného nedostatku dodávek, nebo na žádost pěti nebo více příslušných orgánů členských států, které vyhlásily vnitrostátní varování, může Rada na návrh Komise vyhlásit výstrahu na úrovni Unie prostřednictvím prováděcího rozhodnutí. Tímto varováním na úrovni Unie by se snížení poptávky o 15 % stalo povinným a fungovalo by jako záchranná síť v případě krize.

Od přijetí nařízení (EU) 2022/1369 již EU mezi srpnem 2022 a prosincem 2023 dobrovolně snížila poptávku po plynu o 18 % (ušetřilo se přibližně 101 miliard m³). Přetrvávající potřeba nadále snižovat poptávku po plynu s cílem zajistit bezpečnost dodávek a omezit kolísání cen vedla Radu k prodloužení nařízení o jeden rok do 31. března 2024. Jak dokládá zpráva Komise COM(2024) 88, úsilí o snižování poptávky přispělo největší měrou k nahrazení chybějícího ruského potrubního plynu, přičemž v roce 2023 bylo ušetřeno přibližně 65 miliard m³ plynu.

Členské státy musí být i nadále připraveny reagovat na možný závažný nedostatek plynu koordinovaným způsobem a v duchu solidarity. Navzdory přijatým opatřením přetrvávají v oblasti dodávek energie závažné obtíže, které mohou ovlivnit celkovou situaci v oblasti energetické bezpečnosti, pokud poptávka nezůstane pod bezpečnou úrovní. Celosvětové trhy s plynem zůstávají napjaté a očekává se, že tato situace ještě určitou dobu potrvá, protože do roku 2026 se na celém světě plánuje zprovoznění pouze velmi omezené nové kapacity pro zkapalnění zemního plynu na LNG.

Mezi další rizika patří další zhoršení geopolitických hrozeb, které mají dopad na zásobující regiony, možné oživení poptávky po zkapalněném zemním plynu v Asii, jež může snížit dostupnost plynu na světovém trhu, povětrnostní podmínky, které mohou ovlivnit výrobu elektřiny z vodní a jaderné energie a vést k vyšší potřebě využití výroby elektřiny z plynu, a další narušení dodávek plynu, jež mohou ovlivnit naplnění podzemních zásobníků plynu nezbytné pro bezpečnou zimu 2024–2025.

Zpráva Komise COM(2024) 88 dále obsahuje několik scénářů, které v případě ruského narušení zdůrazňují potřebu trvalého snížení poptávky s cílem zajistit naplnění zásobníků a bezpečnost dodávek v letech 2024–2025. Důležitým scénářem, který je třeba zohlednit, je úplné přerušování ruských dodávek, mimo jiné kvůli ukončení stávající dohody o tranzitu přes Ukrajinu dne 31. prosince 2024 a potenciálnímu dalšímu vystupňování geopolitického napětí. Pokud by se poptávka v případě přerušování ruských dodávek vrátila na úroveň před krizí (tj. nedošlo by k trvalému snížení poptávky), mohou být podle těchto scénářů zásoby vyčerpány již v únoru 2025. EU by tak během zbývající části zimy 2024–2025 neměla k dispozici potřebné objemy dodávek pro spotřebitele. Kromě toho by EU zahájila období plnění zásobníků 2025–2026 na rekordně nízké úrovni, což znamená, že by byla ohrožena i bezpečnost dodávek na období 2025–2026. Rizika týkající se bezpečnosti dodávek v případě úplného přerušování ruských dodávek uznává také Evropská síť provozovatelů plynárenských přepravních soustav (ENTSO) ve svém výhledu pro zimní dodávky. Síť ENTSO dospěla k závěru, že ačkoli se obecná situace v oblasti bezpečnosti dodávek v EU zlepšila, může být k zajištění přiměřenosti dodávek plynu a poptávky v případě úplného přerušování dodávek ze strany Ruska zapotřebí dalších opatření. Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) ve svém stanovisku k výhledu pro zimní dodávky ENTSO rovněž uznala, že naplnění rizik může vést k nedostatku dodávek a že je třeba nepolevit v ostražitosti, pokud jde o situaci v oblasti bezpečnosti dodávek a snižování poptávky po plynu.

Aby se zajistilo, že EU bude připravena na zimu 2024–2025 a že členské státy splní cíl naplnění 90 % zásobníků ke dni 1. listopadu 2024, je pečlivá správa zásobníků i nadále klíčová a zásobníky by měly zůstat po celou zimu naplněny na dostatečně vysoké úrovni. V letech 2023–2024, stejně jako v letech 2022–2023, mělo snížení poptávky zásadní význam pro udržení odpovídající úrovně skladování na konci zimy i pro zajištění nezbytné flexibility v létě, aby bylo možné splnit cíl 90 % skladování a zároveň udržet ceny na nižší úrovni a omezit volatilitu. Opatření ke snížení poptávky hrála klíčovou úlohu při dosahování cíle skladování již v srpnu, tedy dlouho před listopadovým cílem. V důsledku toho začali účastníci evropského trhu koncem léta 2023 skladovat plyn na Ukrajině.

S ohledem na rizika týkající se ruských dodávek, současné zhoršující se geopolitické hrozby, povětrnostní podmínky a vývoj na světovém trhu s plynem se proto navrhuje doporučit, aby členské státy pokračovaly v koordinovaných opatřeních ke snižování poptávky i po skončení období platnosti nařízení (EU) 2022/1369. Ačkoli se členské státy potýkají s různou mírou vystavení narušení dodávek, jakýkoli nedostatek dodávek plynu by způsobil újmu ekonomikám všech členských států. Jak je uvedeno ve sdělení „Bezpečná zima díky úsporám plynu“ ze dne 20. července 2022, je pro občany a průmysl všech členských států hospodářsky udržitelnější v duchu solidarity pokračovat v proaktivním a proporcionálním snižování poptávky než později čelit nekoordinovaným omezením. Proaktivní, koordinované a dobrovolné úspory proto snižují riziko negativního dopadu, který by měl nedostatek plynu na konkurenceschopnost průmyslových odvětví.

Navrhované doporučení Rady o pokračujících koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky proto doporučuje, aby členské státy pokračovaly ve snižování své poptávky o 15 % ve srovnání s referenčním obdobím od 1. dubna 2017 do 31. března 2022.

- **Soulad se stávajícími ustanoveními v dané oblasti politiky**

Navrhovaný nástroj doplňuje stávající příslušné iniciativy a právní předpisy EU, které zajišťují, aby občané mohli mít prospěch z bezpečných dodávek plynu a aby zákazníci byli chráněni před závažným narušením dodávek. Rovněž podporuje cíl spočívající v diverzifikaci dodávek zemního plynu.

Logicky to vyplývá ze stávajících iniciativ, jako je „REPowerEU“, z návrhu balíčku opatření týkajícího se dekarbonizace trhu s vodíkem a plynem a iniciativy „Bezpečná zima díky úsporám plynu“, včetně nařízení (EU) 2022/1369 o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu, ve znění nařízení (EU) 2023/706. Tato ustanovení doplňují právní předpisy EU týkající se vnitřního trhu a bezpečnosti dodávek, zejména nařízení (EU) 2017/1938. Doplňuje rovněž nařízení Rady (EU) 2022/2576 o posílení solidarity prostřednictvím lepší koordinace nákupu plynu, spolehlivých referenčních cen a přeshraničních výměn plynu. Jsou zavedeny mechanismy solidarity, které zajišťují přeshraniční spolupráci členských států s cílem zajistit, aby v případě narušení dodávek byla dodána energie zákazníkům v regionu, kteří ji potřebují nejvíce.

Po ruské invazi na Ukrajinu vypracovala EU plán REPowerEU, jehož cílem je co nejdříve a nejpozději do roku 2027 ukončit závislost EU na ruských fosilních palivech. Za tímto účelem plán REPowerEU stanoví konkrétní kroky k diverzifikaci dodávek energie, úsporu energie a urychlení ekologické transformace. Navrhovaná iniciativa je plně v souladu s cíli stanovenými v plánu REPowerEU. Tento návrh doporučení Rady proto doplňuje stávající ustanovení a nedávné iniciativy v odvětví energetiky, zajišťuje bezpečnost dodávek plynu, pomáhá stabilizovat trh a udržovat ceny pod kontrolou a přispívá k úsporám energie.

Sdělení „Bezpečná zima díky úsporám plynu“ přijaté dne 20. července 2022 stanoví nástroje, které již má EU pro koordinované snižování poptávky k dispozici, a další krok, jaké je třeba podniknout, aby byla EU na úplné nebo částečné narušení dodávek připravena. Navrhovaná iniciativa reaguje na zvýšená rizika vyplývající z ruské války proti Ukrajině a v plné míře doplňuje stávající pravidla pro bezpečnost dodávek.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

. Tento návrh doporučení Rady je v souladu s dalšími iniciativami, jejichž cílem je zlepšit energetickou odolnost Unie a připravit se na možné mimořádné situace, a je plně slučitelný s pravidly hospodářské soutěže a trhu, neboť fungující přeshraniční trhy s energií jsou klíčové pro zajištění bezpečnosti dodávek v situaci, kdy jich není dostatek. Doporučení koordinovanějšího snižování poptávky je rovněž v souladu s cíli Komise v rámci Zelené dohody pro Evropu a balíčku Fit-for-55.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Doporučení, které přispívá k bezpečnosti dodávek energie, má být přijato na základě čl. 194 odst. 2 SFEU ve spojení s článkem 292 SFEU. Článek 292 poskytuje právní základ pro to, aby Rada mohla přijímat doporučení na základě návrhu Komise. Iniciativa nenavrhuje žádné rozšíření regulačních pravomocí EU nebo povinných závazků členských států. O způsobu provedení tohoto doporučení Rady rozhodnou členské státy na základě svých vnitrostátních

okolností. V oblasti energetiky má EU sdílenou pravomoc podle čl. 4 odst. 2 písm. i) Smlouvy o fungování EU.

Nařízení (EU) 2022/1369 ve znění nařízení (EU) 2023/706 stanovilo pravidla pro koordinovaná opatření ke snížení poptávky a na základě čl. 122 odst. 1 SFEU stanovilo cíl snížení poptávky o 15 %. Platnost nařízení (EU) 2022/1369 končí dnem 31. března 2024.

Toto navrhované doporučení Rady doporučuje, aby členské státy pokračovaly ve svém úsilí o snížení poptávky po plynu ve stejném duchu solidarity, jaký byl prokázán při provádění nařízení (EU) 2022/1369.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Opatření, jejichž platnost má být v rámci této iniciativy prodloužena, jsou plně v souladu se zásadou subsidiarity. Vzhledem k rozsahu a významnému dopadu dalšího snižování dodávek plynu ze strany Ruska je třeba kroky členských států koordinovat. Pokračování koordinovaného přístupu prostřednictvím snižování poptávky v celé Unii v duchu solidarity je nezbytné k minimalizaci rizika možných závažných narušení v zimních měsících 2024–2025, kdy bude spotřeba plynu vyšší a kdy se členské státy budou muset částečně spoléhat na plyn uskladněný během vtláčecího období.

Vzhledem k bezprecedentní povaze krize v oblasti dodávek plynu a jejím přeshraničním dopadům, jakož i úrovni integrace vnitřního trhu EU s energií jsou opatření na úrovni Unie nadále oprávněná, neboť členské státy samy o sobě nemohou dostatečně účinně a koordinovaně řešit riziko vážných hospodářských obtíží vyplývajících ze zvyšování cen nebo ze závažných narušení dodávek. Pouze pokračování opatření EU motivovaných solidaritou mezi členskými státy může zajistit, aby narušení dodávek trvale nepoškodilo občany a ekonomiku.

Z důvodů rozsahu a účinků opatření lze jeho cílů lépe dosáhnout na úrovni Unie, a Unie proto může přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii.

- **Proporcionalita**

Iniciativa je v souladu se zásadou proporcionality. Intervenční opatření v rámci politiky je úměrné rozsahu a povaze definovaných problémů a dosažení stanovených cílů.

Vzhledem k bezprecedentní geopolitické situaci a přetrvávající hrozbě pro občany a hospodářství EU je jednoznačně zapotřebí, aby koordinovaná opatření pokračovala. Návrh proto nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů stanovených ve stávajícím nástroji. Opatření, jejichž doporučení se navrhuje, jsou považována za přiměřená a v maximální možné míře vycházejí ze stávajících přístupů, jako jsou stávající krizové úrovně a plány pro stav nouze stanovené v souladu s nařízením (EU) 2017/1938 a ustanoveními nařízení (EU) 2022/1369, jehož platnost vyprší 31. března 2024.

Tento návrh stanoví konečný výsledek, jehož má být dosaženo, ve formě dobrovolného cíle snížení emisí plynu pro členské státy a zároveň dává členským státům plnou autonomii při výběru nejúčinnějších prostředků ke splnění tohoto dobrovolného cíle v souladu s jejich vnitrostátními specifiky a opatřeními, která jsou již stanovena ve vnitrostátních nouzových plánech.

- **Volba nástroje**

V zájmu dosažení výše uvedených cílů SFEU stanoví, že Rada přijme doporučení, zejména v článku 292 ve spojení s čl. 194 odst. 2 SFEU, a to na základě návrhu Komise. Doporučení Rady je v tomto případě vhodným nástrojem vzhledem k tomu, že doporučuje pokračovat v koordinovaném snižování poptávky stanoveném v nařízení (EU) 2022/1369 ve znění nařízení (EU) 2023/706, přičemž uznává, že právně závazné snížení poptávky již není v současné době nutné. Jakožto právní akt, i když je nezávazný, doporučení Rady signalizuje závazek členských států přijmout v něm uvedená opatření a poskytuje pevný politický základ pro spolupráci v těchto oblastech, přičemž plně respektuje pravomoci členských států.

3. **VÝSLEDKY HODNOCENÍ EX POST, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ**

- **Konzultace se zúčastněnými subjekty**

Vzhledem k politicky citlivé povaze návrhu a vzhledem k tomu, že je naléhavě nutné připravit návrh tak, aby jej mohla Rada přijmout včas – ještě před skončením platnosti nařízení (EU) 2022/1369, tedy do 31. března 2024 –, nebylo možné provést konzultaci se zúčastněnými stranami. Byly však zohledněny zkušenosti získané při uplatňování nařízení (EU) 2022/1369 a přezkumu uvedeného nařízení prostřednictvím zprávy COM(2023) 173 a zprávy COM(2024) 88. Od jeho vstupu v platnost dne 8. srpna 2022 probíhaly pravidelné výměny s členskými státy a zúčastněnými stranami mimo jiné prostřednictvím Koordinační skupiny pro otázky plynu pro uplatňování nařízení (EU) 2022/1369.

- **Základní práva**

Nebyl zjištěn žádný negativní dopad na základní práva. Opatřeními v rámci tohoto nástroje nebudou dotčena práva zákazníků, kteří jsou zařazeni do kategorie chráněných zákazníků podle nařízení (EU) 2017/1938, včetně všech zákazníků v domácnosti. Tento nástroj umožní snížit rizika spojená s nedostatkem plynu, který by jinak měl zásadní dopad na hospodářství a společnost.

4. **ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY**

Tento návrh nevyžaduje další zdroje z rozpočtu EU.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Tento návrh doporučení Rady navrhuje doporučit:

- Pokračovat v probíhajících opatřeních členských států ke snížení poptávky s cílem dosáhnout 15% snížení poptávky po plynu ve srovnání s referenčními roky od dubna 2017 do března 2022, dokud nebudou do 11. října 2025 provedeny části směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791¹.
- Vybízet členské státy, aby pokračovaly v podávání zpráv Eurostatu o snížení poptávky, včetně rozčlenění podle odvětví.

---

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (Úř. věst. L 231, 20.9.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

Návrh

DOPORUČENÍ RADY**o pokračování koordinovaných opatření ke snížení poptávky po plynu**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 ve spojení s čl. 194 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Cílem tohoto návrhu doporučení Rady je pokračovat v probíhajících opatřeních členských států ke snižování poptávky s cílem dosáhnout 15% snížení poptávky po plynu ve srovnání s referenčními roky od dubna 2017 do března 2022. Jeho účelem je rovněž vybídnout členské státy, aby pokračovaly v podávání zpráv Eurostatu o snížení poptávky, včetně rozčlenění podle odvětví.
- (2) Nařízení Rady (EU) 2022/1369⁽²⁾ bylo přijato s ohledem na krizi v oblasti dodávek plynu způsobenou ruskou invazí na Ukrajinu. Zaměřuje se na dobrovolné a v případě potřeby povinné snížení poptávky po plynu v Unii, usnadnění naplnění zásobníků a lepší přípravu na jakékoli další narušení dodávek. Bylo přijato s ohledem na bezprostřední potřebu, aby Unie reagovala dočasnými opatřeními v duchu solidarity mezi členskými státy.
- (3) Podle nařízení (EU) 2022/1369 měly členské státy vyvinout maximální úsilí ke snížení své spotřeby plynu o 15 %, a to nejprve v období od 1. srpna 2022 do 31. března 2023, a poté, co nařízení Rady (EU) 2023/706³ prodloužilo jeho použitelnost, v období od 1. dubna 2023 do 31. března 2024. V případě, že by se opatření k dobrovolnému snížení poptávky ukázala pro řešení rizika závažného výpadku dodávek jako nedostatečná, byla Rada zmocněna vyhlásit na návrh Komise výstrahu na úrovni Unie, čímž by se aktivovalo povinné snížení poptávky. Členské státy přijaly opatření ke snížení své příslušné poptávky po plynu v duchu solidarity, která vedla k účinnému snížení poptávky po plynu v celé Unii o více než 15 %, a to od srpna 2022 do prosince 2023.
- (4) Podle článku 9 nařízení (EU) 2022/1369 musí Komise do 1. března 2024 provést nový přezkum tohoto nařízení s ohledem na obecnou situaci v oblasti dodávek plynu do Unie a předložit Radě zprávu o hlavních zjištěních. Komise představila hlavní zjištění svého přezkumu ve své zprávě COM(2024) 88.

---

² Nařízení Rady (EU) 2022/1369 ze dne 5. srpna 2022 o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu (Úř. věst. L 206, 8.8.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1369/oj>).

³ Nařízení Rady (EU) 2023/706 ze dne 30. března 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2022/1369, pokud jde o prodloužení období snižování poptávky u opatření ke snižování poptávky po plynu a posílení podávání zpráv a sledování jejich provádění (Úř. věst. L 93, 31.3.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/706/oj>).

- (5) Ve své zprávě COM(2024) 88 dospěla Komise k závěru, že ačkoli se situace v oblasti bezpečnosti dodávek plynu díky cíleným investicím a řadě opatření zlepšila, včetně snížení poptávky na základě nařízení (EU) 2022/1369, zůstává obecná situace v oblasti bezpečnosti dodávek citlivá. Světový trh s plynem zůstává napjatý a do let 2025–2027 se neočekává žádné významné zlepšení globálních kapacit pro zkapalňování, přičemž další rizika nepříznivého vývoje, která mohou stávající situaci v oblasti bezpečnosti dodávek zhoršit, přetrvávají. Komise rovněž dospěla k závěru, že snížení poptávky významně přispělo k postupnému ukončení využívání přibližně 65 miliard metrů krychlových ruského plynu v roce 2023, zejména v domácnostech a průmyslových odvětvích. V roce 2023 bylo snížení poptávky klíčové pro ukončení zimy s odpovídajícími úrovněmi skladování a pro zajištění nezbytné flexibility v létě, aby byla splněna povinnost 90% skladování stanovená nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938.⁴
- (6) Nedávné případy významné volatility cen, mimo jiné v létě a na podzim roku 2023, kdy se ceny během několika týdnů zvýšily o více než 50 %, způsobené událostmi, jako byly stávky v australských zařízeních na zkapalněný zemní plyn (LNG) a narušení plynovodu Balticconnector, ukazují, že pokud jde o poptávku a nabídku, jsou trhy i nadále křehké a citlivé i na relativně malé otřesy. Za těchto podmínek může obava z potenciálního nedostatku vyvolat v celé Unii negativní systémové reakce se závažnými dopady na ceny energií. Kromě toho v důsledku výrazného poklesu dovozu plynu z ruských plynovodů v uplynulém roce dostupnost celkových dodávek plynu do Unie ve srovnání s obdobím před krizí značně poklesla. Plynovody do Unie přivedly přibližně 25 miliard m³ ruského plynu a celkově ruské dodávky v roce 2023 představovaly pouze 15 % celkového dovozu do Unie (potrubního a zkapalněného zemního plynu) ve srovnání se 45 % v roce 2021.
- (7) Vzhledem k přetrvávající napjaté rovnováze mezi nabídkou a poptávkou může mít narušení dodávek plynu značný dopad na ceny plynu a elektřiny a mohlo by poškodit hospodářství Unie tím, že ovlivní její konkurenceschopnost a negativně dopadne na evropské občany. Za tímto účelem se doporučuje pokračovat v koordinovaném snižování poptávky všemi členskými státy v duchu solidarity, mimo jiné za účelem účinného doplňování skladovacích kapacit s minimálním narušením trhu, což přispěje k zajištění bezpečnosti dodávek plynu před zimou 2024–2025. Proaktivní, koordinované a dobrovolné úspory snižují riziko negativního dopadu, který by měl nedostatek plynu na konkurenceschopnost průmyslových odvětví.
- (8) Od vstupu nařízení (EU) 2022/1369 v platnost se značně zlepšila úroveň připravenosti trhu s plynem a bezpečnost dodávek v Unii. Přetrvávají však rizika pro bezpečnost dodávek energie v Unii, neboť celosvětová situace na trhu s plynem zůstává napjatá a ceny jsou stále vyšší než před krizí. Tuto situaci ještě zhoršuje volatilita trhu vyplývající mimo jiné z napjatých geopolitických okolností, což v současné době dokládá mimo jiné krize na Blízkém východě a v Rudém moři. Vzhledem k narušení dodávek a napjatosti na trhu v posledních měsících se dvanáct členských států stále nachází na první nebo druhé krizové úrovni podle společné klasifikace EU stanovené v čl. 11 odst. 1 nařízení (EU) 2017/1938.

---

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (Úř. věst. L 280, 28.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj>).

- (9) Tyto možné obtíže s rizikem bezpečnosti dodávek ještě zhoršuje řada dalších rizik, včetně ukončení stávající dohody o tranzitu plynu přes Ukrajinu do 31. prosince 2024, jež umožnila v roce 2023 přepravit přibližně 14 miliard m³. Dalšími riziky jsou možné oživení asijské poptávky po LNG, které by snížilo dostupnost plynu na světovém trhu s plynem, studená zima 2024–2025, což by mohlo vést ke zvýšení poptávky po plynu až o 30 miliard m³, extrémní povětrnostní jevy, které by mohly mít dopad na skladování vodní energie a výrobu jaderné energie v důsledku nízké hladiny vody, a následné zvýšení poptávky po výrobě energie z plynu. Mimořádná rizika vyplývají z dalšího narušení kritických infrastruktur, jako byly sabotážní akce proti plynovodům Nord Stream v září 2022 a narušení plynovodu Balticconnector v říjnu 2023, a zhoršení geopolitického prostředí, zejména v regionech důležitých pro bezpečnost dodávek energie do EU, jako je Ukrajina, Ázerbájdžán a Blízký východ.
- (10) Světové trhy s plynem jsou stále napjaté a předpokládá se, že tato situace ještě po určitou dobu přetrvává. Jak uvedla Mezinárodní energetická agentura (IEA) ve své zprávě o střednědobém výhledu v oblasti zemního plynu 2023⁵, celosvětové dodávky LNG v letech 2022 a 2023 vzrostly jen mírně (v prvním případě o 4 % a ve druhém o 3 %). Ve Světovém energetickém výhledu z roku 2023⁶ IEA předpokládá, že rovnováha na trhu zůstane v nejbližší budoucnosti nejistá, dokud nebudou v období 2025–2027 uvedeny do provozu nové kapacity pro výrobu LNG.
- (11) Nedávno přijatá směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791⁷ a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413⁸ pomohou dosáhnout cílů EU v oblasti dekarbonizace a v blízké budoucnosti strukturálně snížit poptávku v souladu s globálním hodnocením COP28⁹, které uznává potřebu spravedlivého, řádného a spravedlivého přechodu od fosilních paliv v energetických systémech. Ačkoli opatření, která členské státy za účelem provedení těchto směrnic přijmou, nebudou během uplatňování tohoto doporučení z velké části v platnosti, přispějí ke snížení poptávky po plynu v letech po provedení. Vzhledem k tomu, že důležitá opatření výše uvedených směrnic budou muset být provedena až v květnu 2025, je vhodné doporučit snížení poptávky po plynu na přechodné období do jejich provedení.
- (12) Snížení poptávky ze strany členských států může přispět zejména k naplnění podzemních zásobníků, aby byla zajištěna odpovídající úroveň bezpečnosti dodávek pro zimu 2024–2025 a aby se zabránilo přetrvávajícímu nedostatečnému naplnění zásobníků do zimy 2025–2026. Pokračující snižování poptávky po plynu rovněž pomůže udržet tlak na snižování cen ve prospěch spotřebitelů a konkurenceschopnosti průmyslu v Unii.
- (13) Doporučení úspor plynu by nemělo mít vliv na potřebu dodržovat cíle členských států v oblasti dekarbonizace. Toto doporučení by proto nemělo členské státy odrazovat od

---

⁵ [Medium-Term Gas Report 2023 – Analysis – IEA.](#)

⁶ [World Energy Outlook 2023 – Analysis – IEA.](#)

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (Úř. věst. L 231, 20.9.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 (Úř. věst. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁹ UNFCCC Global Stocktake, https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2023_L17_adv.pdf

toho, aby pokračovaly v přechodu od uhlí na plyn například pro výrobu elektřiny, pokud to pomůže členským státům dosáhnout jejich cílů v oblasti dekarbonizace uvedených v jejich integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu stanovených nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999¹⁰.

- (14) Ustanovení o snížení poptávky obsažená v tomto doporučení zohledňují konkrétní vnitrostátní okolnosti. Členské státy by měly mít možnost dočasně omezit doporučený cíl snížení poptávky mimo jiné v případě, že členský stát čelí elektroenergetické krizi, jak je uvedeno v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941⁽¹¹⁾. Tento scénář by mohl zahrnovat i omezení úměrné významnému nárůstu spotřeby plynu k výrobě elektřiny potřebné v důsledku vývozu výrazně většího množství elektřiny do sousedního členského státu z důvodu výjimečných okolností, jako je nízká dostupnost elektřiny vyráběné z vodních zdrojů nebo z jaderné energie v dotčeném členském státě nebo v sousedním členském státě, do kterého se vyváží výrazně více elektřiny,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

- 1) Členské státy by měly řešit potíže s dodávkami plynu s cílem zajistit bezpečnost dodávek plynu v Unii v duchu solidarity prostřednictvím lepší koordinace, monitorování a podávání zpráv o vnitrostátním snižování poptávky po plynu.
- 2) Členské státy by měly vynaložit veškeré úsilí ke snížení své spotřeby plynu během období od 1. dubna 2024 do 31. března 2025 („období snižování“) alespoň o 15 % ve srovnání se svou průměrnou spotřebou plynu v období od 1. dubna 2017 do 31. března 2022.
- 3) Za účelem snížení spotřeby plynu v každém členském státě během „období snižování“ by poptávka po plynu měla být o 15 % nižší než jeho referenční spotřeba plynu. „Referenční spotřebou plynu“ se rozumí objem průměrné spotřeby plynu v členském státě během referenčního období. V případě členských států, ve kterých se spotřeba plynu v období od 1. dubna 2021 do 31. března 2022 zvýšila alespoň o 8 % ve srovnání s průměrnou spotřebou plynu během referenčního období, se referenční spotřebou plynu rozumí pouze objem spotřeby plynu v období od 1. dubna 2021 do 31. března 2022.
- 4) Toto doporučení není určeno členskému státu, jehož elektrizační soustava je synchronizována pouze s elektrizační soustavou třetí země v případě, že je deynchronizována ze soustavy této třetí země po dobu, po kterou jsou k zajištění bezpečného a spolehlivého provozu energetické soustavy zapotřebí služby izolované energetické soustavy nebo jiné služby poskytované provozovateli přenosové soustavy.
- 5) Toto doporučení není určeno členskému státu po dobu, po kterou není přímo připojen k propojené plynárenské soustavě jakéhokoli jiného členského státu.

---

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 1).

- 6) Členský stát by měl mít možnost omezit referenční spotřebu plynu použitou pro výpočet cíle snížení poptávky podle bodu 3 o objem plynu rovnající se rozdílu mezi jeho průběžným cílem pro 1. srpen 2022 stanoveným v příloze 1a nařízení (EU) 2022/1032 a skutečným objemem uskladněného plynu ke dni 1. srpna 2022, pokud k tomuto datu splnil průběžný cíl.
- 7) Členský stát by měl mít možnost referenční spotřebu plynu, která se používá pro výpočet cílového snížení poptávky podle bodu 3, omezit o objem plynu spotřebovaného během referenčního období jakožto vstupní surovina. „Vstupní surovinou“ se rozumí neenergetické využití zemního plynu, jak je uvedeno v energetických bilancích Komise (Eurostatu).
- 8) Členský stát by rovněž měl mít možnost upravit referenční spotřebu plynu použitou pro výpočet cíle snížení poptávky podle bodu 3 o objem zvýšené spotřeby plynu v důsledku přechodu z uhlí na plyn používaný k dálkovému vytápění, pokud toto zvýšení v období od 1. srpna 2023 do 31. března 2024 činí alespoň 8 % ve srovnání s průměrnou spotřebou plynu během referenčního období, a v rozsahu, v jakém lze toto zvýšení přímo přičíst přechodu.
- 9) Členský stát by měl mít možnost omezit cíl snížení poptávky o 8 procentních bodů, pokud je jeho propojení s jinými členskými státy – měřeno v pevné technické vývozní kapacitě – ve srovnání s jeho roční spotřebou plynu v roce 2021 nižší než 50 % a pokud kapacita propojení s jinými členskými státy byla reálně využívána pro přepravu plynu na úrovni nejméně 90 % během předcházejícího měsíce, ledaže členský stát může prokázat, že nebyla žádná poptávka a kapacita byla maximalizována a že jeho domácí zařízení na zkapalněný zemní plyn (LNG) jsou z obchodního a technického hlediska připravena přesměrovávat plyn do jiných členských států až do výše objemů požadovaných trhem.
- 10) Členský stát by měl mít možnost dočasně omezit jakékoli cíle snížení poptávky v případě elektroenergetické krize s cílem zmírnit riziko pro dodávky elektřiny, zejména pokud neexistují žádné ekonomické alternativy, které by nahradily plyn nezbytný pro výrobu elektřiny, aniž by byla vážně ohrožena bezpečnost dodávek. V takovém případě se členskému státu doporučuje, aby sdělil důvody omezení.
- 11) Opatření, které si členský stát zvolí ke snížení poptávky, by měla být jasně vymezená, transparentní, přiměřená, nediskriminační a ověřitelná.
- 12) Při přijímání opatření, která se dotknou jiných než chráněných zákazníků ve smyslu čl. 2 bodu 5 nařízení (EU) 2017/1938, se členskými státy doporučuje, aby postupovaly podle objektivních a transparentních kritérií, která zohlední jejich hospodářský význam, jakož i mimo jiné tyto prvky:
  - a) dopad narušení na dodavatelské řetězce, které jsou pro společnost kriticky důležité;
  - b) možné negativní dopady v jiných členských státech, zejména na dodavatelské řetězce v navazujících odvětvích, která jsou pro společnost zásadní;
  - c) potenciální dlouhodobé škody na průmyslových zařízeních;
  - d) možnosti snížení spotřeby a náhrady výrobků v Unii.
- 13) Při rozhodování o opatřeních k úspoře plynu se členskými státy doporučuje, aby zvážily opatření ke snížení spotřeby plynu v elektroenergetickém odvětví, opatření na podporu přechodu na jiná paliva v průmyslu, vnitrostátní osvětové kampaně

a povinnosti cíleně zaměřené na omezení vytápění a chlazení, na podporu přechodu na paliva z obnovitelných zdrojů a na snížení spotřeby průmyslem.

- 14) Členskými státy se doporučuje, aby Komisi informovaly o nových opatřeních ke snížení poptávky, která dosud nebyla Komisi oznámena podle nařízení (EU) 2022/1369.
- 15) Členskými státy se doporučuje, aby sledovaly provádění opatření ke snížení poptávky na svém území, a členskými státy se doporučuje, aby prostřednictvím Eurostatu podávaly Komisi zprávy o své spotřebě plynu (v terajoulech, TJ) nejméně jednou za dva měsíce a nejpozději do 15. dne následujícího měsíce.
- 16) Doporučuje se, aby součástí zpráv určených Eurostatu bylo rozdělení spotřeby plynu podle odvětví, včetně spotřeby plynu v těchto odvětvích:
  - a) vstupy plynu pro výrobu elektřiny a tepla;
  - b) spotřeba plynu v průmyslu;
  - c) spotřeba plynu v domácnostech a službách.
- 17) Pro účely doporučení v tomto bodě by se měly za relevantní považovat definice a statistické zvyklosti stanovené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1099/2008¹².
- 18) Oceňuje se skutečnost, že Komise podporuje provádění tohoto doporučení sledováním dosaženého snížení poptávky v jednotlivých odvětvích a přijatých opatření ke snížení poptávky společně s Koordinační skupinou pro otázky plynu.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

---

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1099/2008 ze dne 22. října 2008 o energetické statistice (Úř. věst. L 304, 14.11.2008, s. 1, ELI <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1099/oj>).